

OD REDAKCJI

Prezentowany tom stanowi pokłosie badań realizowanych w ramach projektu finansowanego przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki; grantu, którego realizację przewidziano na lata 2014–2018. Celem projektu jest nowe opracowanie dorobku młodych pozytywistów warszawskich z kręgu „Przeglądu Tygodniowego” z lat 1866–1876, a więc z okresu, gdy pismo to stało się trybuną pokolenia pragnącego na nowo sformułować idee i cele polskiej kultury w latach niewoli, w strasznym czasie po klęsce 1864 roku.

W ramach tego projektu badawczego zaplanowano edycję dwutomowej antologii tekstów z „Przeglądu Tygodniowego” w krytycznym opracowaniu, a także cykl monografii zbiorowych, reinterpretujących różne aspekty obrazu świata pozytywistów: ich wizję człowieka, nauki, świata, życia społecznego, także ich inicjatywy edytorskie i polemiki.

Pokolenie Szkoły Głównej, jego pisarski dorobek, publicystyczno-reformatorski rozmach – to jedno z najważniejszych wydarzeń kultury polskiej tego czasu, w dużym stopniu określające kształt całej polskiej epoki, którą nazywamy dziś *dziewiętnastowiecznością*. Podjęty i sformułowany wtedy projekt Reformy określił w dużym stopniu kształt naszej nowoczesności lub postnowoczesności XXI-wiecznej. Nie podlega dyskusji konieczność ciągłego odnawiania spojrzeń i na epokę postycywniową, i na krąg twórców oraz współpracowników pisma, na łamach którego ukazały się tak fundamentalne dla kultury polskiej teksty, takie jak *My i wy*, *Praca u podstaw*, ale też *Dumania pesymisty* Świętochowskiego.

Prace zebrane w tomie *Pozytywiści warszawscy: „Przegląd Tygodniowy” 1866–1876*, Seria I: *Studia, rewizje, konteksty* skupiają się nade wszystko na trzech tematach: antropologii pozytywistów, ich wyborach gatunkowych oraz wizji piękna i sztuki. Sporo miejsca poświęciliśmy także usytuowaniu ich doświadczenia w kontekście środkowo- i wschodnioeuropejskim. Mamy nadzieję, iż rozprawy te staną się impulsem do rewizji spojrzenia na młodych wychowanków Szkoły Głównej, zarówno ich stosunku do tradycji polskiej oraz europejskiej, jak i projektu przyszłości.

Z tą nadzieją chcielibyśmy zaprosić do lektury prezentowanej monografii zbiorowej wszystkich tych, których interesuje nie tylko współczesność, dziejąca się na naszych oczach XXI-wieczność, lecz również jej głębokie fundamenty; korzenie, sięgające epoki po 1795 i 1864 roku.

Anna Janicka